Załącznik do Zarządzenia wewnętrznego Nr 43
Dyrektora Urzędu Statystycznego w Warszawie
z dnia 14 sierpnia 2024 r.

Polityka ochrony dzieci przed przemocą w Urzędzie Statystycznym w Warszawie

Podstawową zasadą wszystkich działań, jakie podejmuje zespół pracowników Urzędu Statystycznego w Warszawie jest dobro dziecka i jego najlepszy interes. Każdy członek naszego zespołu traktuje dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego potrzeby. Niedopuszczalne jest, aby ktokolwiek stosował wobec dziecka przemoc w jakiejkolwiek formie (psychicznej lub fizycznej). Standardy Ochrony Małoletnich obowiązują wszystkich pracowników, którzy realizując te cele działają zgodnie z obowiązującym prawem, przepisami wewnętrznymi i w ramach swoich kompetencji.

Słownik pojęć

§ 1.

- **US** – Urząd Statystyczny w Warszawie.
- **Dane osobowe dziecka** – wszelkie informacje, które umożliwiają identyfikację dziecka.
- **Dziecko** – każda osoba, która nie ukończyła 18 lat.
- **Dyrektor** – Dyrektor US.
- **Koordynator** – koordynator ds. ochrony dzieci w US, czyli osoba która:
  - jest wyznaczona przez Dyrektora,
  - odpowiada za monitorowanie realizacji w US standardów ochrony dzieci,
  - nadzoruje realizację *Polityki ochrony dzieci przed przemocą w Urzędzie Statystycznym w Warszawie.*
- **Krzywdzenie dziecka** – wszelkie działania powodujące, że dziecko doznaje zaniedbywania, krzywdy fizycznej, emocjonalnej lub seksualnej. Krzywdzeniem jest także bezczynność jednostki, instytucji lub społeczeństwa jako całości i każdy rezultat takiej bezczynności, który ogranicza równe prawa i swobody dzieci lub zakłóca ich optymalny rozwój.
- **Opiekun dziecka** – osoba uprawniona do reprezentowania dziecka, w szczególności jego rodzic, opiekun prawny, nauczyciel.
- **Osoba odpowiedzialna za Internet** – wyznaczony odrębnym zarządzeniem wewnętrznym Dyrektora Urzędu, Pełnomocnik do spraw bezpieczeństwa cyberprzestrzeni, który nadzoruje, jak dzieci korzystają z Internetu w siedzibach US oraz dba o bezpieczeństwo dzieci w Internecie udostępnianym w siedzibach US.
- **Polityka** – ten dokument, czyli *Polityka ochrony dzieci przed przemocą w Urzędzie Statystycznym w Warszawie.*
- **Zespół lub członek zespołu** – każdy pracownik US bez względu na formę zatrudnienia (w tym współpracownik, stażysta, wolontariusz lub inna osoba), który z racji pełnionej funkcji lub zadań ma (nawet potencjalny) kontakt z dziećmi.
- **Zgoda rodzica dziecka** – oznacza zgodę co najmniej jednego z rodziców dziecka/opiekunów prawnych.
- **Ustawa –** ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2024 r. poz. 650).

Zasady tworzenia środowiska bezpiecznego dla dzieci

§ 2.

1. Naszym celem jest tworzenie i utrzymywanie kultury organizacyjnej, która sprzyja budowaniu bezpiecznego środowiska dla dzieci i uniemożliwia ich krzywdzenie w jakiejkolwiek formie. W związku z tym Zespół:
   1) podnosi świadomość dotyczącą zasad tworzenia takiego środowiska;

2) stosuje dobre praktyki;

3) organizuje szkolenia i bezpieczną rekrutację;

4) promuje świadomość obowiązków w zakresie ochrony dzieci.

2. Rekrutacja członków zespołu odbywa się zgodnie z przepisami Ustawy.

3. Wszelkie zgłoszenia dotyczące kwestii bezpieczeństwa dziecka na terenie US i w ramach prowadzonych działań, będą rozpatrywane z uwzględnieniem najlepszego interesu dziecka.

4. Każda instytucja, która prowadzi z nami wspólne działania, których odbiorcami są dzieci, jest zobowiązana do podpisania Polityki jako załącznika do umowy o współpracy z wyjątkiem sytuacji, w której instytucja ta podsiada już własną politykę wewnętrzną dotyczącą ochrony dzieci, zaakceptowaną przez koordynatora ds. ochrony dzieci w US.

5. Dzieciom w zajęciach mają towarzyszyć opiekunowie.

6. Każdy członek zespołu ma obowiązek zapoznać się z Polityką i przestrzegać jej zapisów. Jeśli członek zespołu nie jest pracownikiem US, to w zawieranej umowie składa oświadczenie, że zapoznał się z Polityką i zobowiązuje się przestrzegać jej zapisy.

Procedury interwencji w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dziecka

§ 3.

1. Zagrożenie bezpieczeństwa dzieci może przybierać różne formy według następującej kwalifikacji:

   1) przestępstwo na szkodę dziecka (np. wykorzystanie seksualne, znęcanie się nad dzieckiem);

   2) skrzywdzenie, które nie jest przestępstwem (np. krzyk, poniżanie, szarpanie);

   3) zaniedbanie potrzeb życiowych dziecka (np. związanych z żywieniem, higieną czy zdrowiem).

2. Procedury interwencji zostają wszczęte, gdy zaistnieje podejrzenie działania na szkodę dziecka przez:

   1) osoby dorosłe (w tym przez członka zespołu, inne osoby trzecie, opiekunów dzieci);

   2) inne dziecko.

Zasady bezpiecznych relacji z dzieckiem

§ 4.

1. US wymaga aby w komunikacji z dzieckiem:

   1) zachować cierpliwość i szacunek;

   2) słuchać uważnie dziecka i udzielać mu odpowiedzi adekwatnych do jego wieku i danej sytuacji;

   3) uzyskiwać zgodę dziecka na jego udział w aktywnościach;

   4) informować dziecko o podejmowanych decyzjach, które go dotyczą i brać pod uwagę jego zdanie;

   5) szanować prawo dziecka do prywatności. Jeśli konieczne jest odstąpienie od zasady poufności, aby chronić dziecko, wyjaśnij mu to najszybciej jak to możliwe. Jeśli konieczna jest rozmowa z dzieckiem na osobności, zostaw uchylone drzwi do pomieszczenia i zadbaj, aby być w zasięgu wzroku innych (możesz też poprosić drugiego członka zespołu o obecność podczas takiej rozmowy);

   6) zapewniać dziecko, że jeśli czuje się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, może o tym powiedzieć opiekunowi dziecka, członkowi zespołu lub wskazanej osobie i może oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.

2. US nie akceptuje:

   1) zawstydzania, upokarzania, lekceważenia i obrażania dziecka oraz podnoszenia na nie głosu w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa dziecka lub innych osób;

2) ujawniania informacji chronionych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej;

3) zachowywania się w obecności dziecka w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby);

4) zmuszania dziecka do udziału w aktywnościach/badaniach, w których nie chce uczestniczyć.

3. Członkowie zespołu doceniają i szanują wkład dzieci w podejmowane działania, aktywnie je angażują i traktują równo bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny, światopogląd i inne cechy.

4. Członkowie zespołu nie mogą nawiązywać z dziećmi jakichkolwiek relacji niezwiązanych z wykonywanymi obowiązkami, np.: romantycznych lub seksualnych oraz składania propozycji o nieodpowiednim charakterze. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie dzieciom treści erotycznych i pornograficznych – bez względu na formę tych treści.

5. W US przestrzegany jest zakaz proponowania dzieciom alkoholu, wyrobów tytoniowych, nielegalnych substancji, jak również używania ich w obecności dzieci.

6. Członkowie zespołu nie mogą wchodzić w relacje, które wykorzystują jakąkolwiek zależność dziecka lub opiekuna dziecka od członków zespołu. Członkowie zespołu nie zachowują się w sposób, który może sugerować innym istnienie takiej zależności i prowadzić do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych,

7. Członkowie zespołu nie mogą przyjmować pieniędzy i korzyści materialnych od dziecka ani od opiekuna dziecka.

8. Wszystkie sytuacje naruszenia zasad bezpiecznych relacji muszą być raportowane koordynatorowi.

Krzywdzenie dziecka przez osobę dorosłą

§ 5.

1. Jeżeli członek zespołu podejrzewa, że dziecko jest krzywdzone, lub taką okoliczność zgłosi dziecko, lub opiekun dziecka, to ma obowiązek podjąć stosowną interwencję. Po interwencji przygotowuje notatkę i przekazuje ją koordynatorowi. Na podstawie uzyskanych informacji koordynator prowadzi rejestr interwencji US.

2. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony koordynatora, wówczas działania opisane w tym rozdziale podejmuje osoba, która dostrzegła krzywdzenie, lub do której zgłoszono podejrzenie krzywdzenia, i zgłasza to dyrektorowi.

3. Jeśli członek zespołu podejrzewa popełnienie przestępstwa wobec dziecka, ma obowiązek niezwłocznie poinformować o tym koordynatora (a w razie jego nieobecności – swojego przełożonego), który zawiadamia o tym dyrektora. Następnie dyrektor podejmuje decyzję o złożeniu:

   1) zawiadomienia o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury/policji, lub

   2) wniosku o wgląd w sytuację rodziny dziecka do sądu rejonowego, wydziału rodzinnego i nieletnich oraz do ośrodka pomocy społecznej.

4. Jeśli zgłoszono podejrzenie krzywdzenia dziecka przez członka zespołu, wówczas osoba ta natychmiast zostaje odsunięta od wszelkich form kontaktu z dziećmi (nie tylko z dzieckiem pokrzywdzonym) – do czasu wyjaśnienia sprawy.

5. W przypadku prób uwiedzenia dziecka w wieku do 15 lat przez osobę dorosłą, należy (w porozumieniu z rodzicami/prawnymi opiekunami dziecka) niezwłocznie powiadomić o tym koordynatora. Następnie dyrektor podejmuje decyzję w sprawie powiadomienia odpowiednich służb.

6. Jeśli członek zespołu podejrzewa, że życie dziecka jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu, musi niezwłocznie poinformować odpowiednie służby (policja, pogotowie ratunkowe),

dzwoniąc pod numer 112 lub 998 (pogotowie). Następnie o sytuacji informuje koordynatora i kieruje się jego wskazówkami.

7. Wszystkie osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych wiedzą o krzywdzeniu dziecka powinny zachować stosowne zasady poufności, które gwarantują bezpieczeństwo dziecka.

Zasady bezpiecznych relacji pomiędzy dziećmi

§ 6.

1. Każde dziecko, które uczestniczy w działaniach US, kieruje się zasadą wzajemnego szacunku i uwzględnia godność oraz potrzeby innych dzieci.
2. Członkowie zespołu dbają aby dzieci wobec siebie:
   1) nie używały przemocy;
   2) nie używały wulgarnego, obraźliwego języka lub gestów;
   3) nie zawstydzały, upokarzały, lekceważyły i obrażały;
   4) nie krzyczały na siebie nawzajem lub inne dzieci;
   5) nie wykorzystywały przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby);
   6) nie nawiązywały w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej;
   7) nie utrwalały wizerunku innego dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) w sytuacji, gdy nie wyraziło ono na to zgody i w sytuacjach, które mogą je zawstydzić lub obrazić;
   8) nie używały i proponowały używania alkoholu, wyrobów tytoniowych, nielegalnych substancji.

Krzywdzenie rówieśnicze

§ 7.

1. Jeżeli członek zespołu podejrzewa, że dziecko jest krzywdzone przez inne dziecko, ma obowiązek podjąć stosowną interwencję. Po niej przygotowuje notatkę i przekazuje ją koordynatorowi (a w razie jego nieobecności swojemu przełożonemu).
2. Jeżeli osobą podejrzewaną o krzywdzenie jest dziecko w wieku od 13 do 17 lat, a jego zachowanie stanowi czyn karalny, należy pisemnie zawiadomić o tym właściwy miejscowo sąd rodzinny lub policję. W takiej sytuacji członek zespołu niezwłocznie informuje koordynatora (a w razie jego nieobecności swojego przełożonego). Następnie dyrektor podejmuje decyzję w sprawie złożenia zawiadomienia.
3. Jeżeli osobą podejrzewaną o krzywdzenie jest dziecko powyżej lat 17, a jego zachowanie może nosić znamiona przestępstwa, wówczas należy pisemnie zawiadomić o tym właściwą miejscowo jednostkę policji lub prokuratury. W takiej sytuacji członek zespołu niezwłocznie informuje koordynatora (a w razie jego nieobecności swojego przełożonego). Następnie dyrektor podejmuje decyzję w sprawie złożenia zawiadomienia.
4. Na podstawie uzyskanych informacji koordynator prowadzi rejestr interwencji przeciwko przemocy wobec dzieci w US, którego wzór stanowi załącznik nr 1 do Polityki.

Zasady ochrony wizerunku dziecka

§ 8.

1. US uznaje prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę jego wizerunku i najwyższe standardy ochrony jego danych osobowych – zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

2. Utrwalanie wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) na terenie US i podczas działalności US poza siedzibą wymaga pisemnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego dziecka.
3. Jeżeli wizerunek dziecka jest jedynie szczegółem całości, takiej jak: zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekuna na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana.
4. Upublicznienie przez członka zespołu wizerunku dziecka utrwalonego w jakiejkolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody rodzica/opiekuna prawnego dziecka. Dobrą praktyką jest również pozyskiwanie zgód samych dzieci.
5. Zgoda opiekuna dziecka na wykorzystanie wizerunku jego dziecka jest wiążąca, jeśli dziecko i opiekun zostali poinformowani o sposobie wykorzystania zdjęć/nagrań i ryzyku, jakie wiąże się z publikacją wizerunku, w szczególności:
   1) do czego wykorzystamy zdjęcia/nagrania i w jakim kontekście, oraz
   2) przez jaki czas będziemy je przechowywać.
6. Utrwalony i przetwarzany wizerunek dziecka nie może być podpisany imieniem i nazwiskiem dziecka.
7. Wizerunki dzieci mogą być utrwalane jedynie przy wykorzystaniu urządzeń rejestrujących należących do US lub podmiotu zewnętrznego, z którym zawarto umowę na utrwalanie wizerunków dzieci.

Zasady dostępu dzieci do Internetu

§ 9.

1. Zapewniając dostęp do Internetu, US zobowiązuje się podejmować działania, które chronią dzieci przed dostępem do treści mogących stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju.
2. Na terenie US dzieci mogą korzystać z Internetu:
   1) pod nadzorem członka zespołu – na urządzeniach US,
   2) za pomocą naszej sieci Wi-Fi – na własnych urządzeniach.
3. Członek zespołu, pod którego nadzorem dziecko korzysta z Internetu, ma obowiązek poinformować je, jakich zasad należy przestrzegać, aby robić to bezpiecznie. Ponadto członek zespołu czuwa nad bezpiecznym korzystaniem z Internetu podczas zajęć.

§ 10.

1. Osoba odpowiedzialna za Internet zapewnia zabezpieczenie sieci internetowej w siedzibie US przed niebezpiecznymi treściami.
2. Niedopuszczalny jest dostęp dzieci do treści szkodliwych, niepożądanych lub nielegalnych (pornografia, treści obrazujące przemoc, propagowane działania szkodliwe dla zdrowia i życia, popularyzujące faszyzm, łamanie prawa, samobójstwa, samookaleczenia, narkotyki, werbowanie do organizacji nielegalnych i terrorystycznych). Każda osoba, która zauważy taki dostęp, zgłasza ten fakt:
   1) osobie odpowiedzialnej za Internet, a pod jej nieobecność do Wydziału Informatyki, który zabezpiecza szkodliwe treści w formie dowodów elektronicznych,
   2) koordynatorowi i wysyła mu notatkę z zaobserwowanego zdarzenia.
3. W przypadku naruszenia prawa, np. rozpowszechniania materiałów pornograficznych z udziałem nieletniego, należy niezwłocznie powiadomić policję. Każda osoba, która dostrzegła naruszenie, ma obowiązek powiadomić o tym koordynatora. Następnie dyrektor podejmuje decyzję w sprawie powiadomienia odpowiednich służb.

Monitoring stosowania zapisów tego dokumentu

§ 11.

1. Dyrektor powołuje koordynatora. Dane (imię, nazwisko, email, telefon) koordynatora są podane do publicznej wiadomości.
2. Koordynator:
   1) monitoruje realizację *Polityki*;
   2) reaguje na sygnały naruszenia jej zapisów;
   3) prowadzi rejestr zgłoszeń;
   4) proponuje zmiany w treści *Polityki*.
3. Koordynator przeprowadza wśród zespołu, raz na 12 miesięcy, ankietę monitorującą poziom realizacji Polityki.
4. W ankiecie zespół może proponować zmiany Polityki oraz wskazywać naruszenia Polityki w US.
5. Koordynator opracowuje ankiety wypełnione przez członków zespołu. Sporządza na tej podstawie raport z monitoringu, który następnie przekazuje dyrektorowi.
6. Dyrektor ogłasza wprowadzenie Polityki oraz niezbędnych do niej zmian w sposób dostępny dla zespołu US, dzieci i opiekunów dzieci poprzez co najmniej zamieszczenie na stronie internetowej US i wywieszenie w widocznym miejscu w siedzibie.

Załączniki:

nr 1 - Wzór rejestru interwencji przeciwko przemocy wobec dzieci w Urzędzie Statystycznym w Warszawie;

nr 2 - Zasady postępowania w zakresie pozyskiwania, przetwarzania i przechowywania danych osobowych w związku z ochroną małoletnich.